בְּתוֹךְ הַנַּחַל

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית בְּהַר-בְּחֻקֹּתַי ה'תשע"ח

דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים מְעִירִים וּמְחַזְּקִים, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי וּמִשָּׁם יִשְׁקוּן הָעֲדָרִים, לְהִתְחַזֵּק בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא בְּכָל דֶּרֶךְ שֶׁיִּרְצוּ נְעִימָיו

אֲשֶׁר נֶאֶמְרוּ עַל יְדֵי מוֹרֵנוּ רַבִּי **יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטְ"א עַל פִּי דַּרְכּוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל **מָרָן מוֹהַרַ"שׁ זי"ע**

בְּהַר - בְּחֻקֹּתַי

בַּסְּעוּדָה שְׁלִישִׁית סְעוּדַת רַעֲוָא דְרַעֲוִין, דִּבֵּר מַהֲרַ"י נ"י דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים בְּעִנְיַן הַר סִינַי, וְחַג הַשָּׁבוּעוֹת, קַבָּלַת הַתּוֹרָה, וְהַלִּמּוּד הֶעָמֹק הַיּוֹצֵא מִזֶּה לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה בָּעֵת וּבַזְּמַן שֶׁאֲנַחְנוּ עוֹמְדִים בּוֹ כְּעֵת עַתָּה.

פָּתַח וְאָמַר מַהֲרַ"י נ"י הַשָּׁבוּעַ הָיָה שַׁבַּת מְבָרְכִין סִיוָן, וְתָמִיד זֶה יוֹצֵא לִפְנֵי חַג הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁיִּקְרְאוּ בַּתּוֹרָה פָּרָשַׁת **בְּהַר-בְּחֻקֹּתַי**, אוֹ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל **בְּחֻקֹּתַי לְבַד**.

וְהִנֵּה בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ הַזֹּאת כָּתוּב (וַיִּקְרָא כה, א) וַיְדַבֵּר הוי"ה אֶל מֹשֶׁה **בְּהַר סִינַי** לֵאמֹר: וּמְסַיְּמִים פָּרָשַׁת **בְּחֻקֹּתַי** (וַיִּקְרָא כז, לד) אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה הַוָי"ה אֶת מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל **בְּהַר סִינָי**: וְזֶה דָּבָר פֶּלֶא וּמְעַנְיֵן אֲשֶׁר בְּפָרָשָׁה הַזֹּאת כָּתוּב הֵן בְּהַתְחָלַת הַפָּרָשָׁה "בְּהַר סִינַי" וְהֵן בַּסּוֹף הַפָּרָשָׁה שֶׁל בְּחֻקֹּתַי "בְּהַר סִינַי", וּבְוַדַּאי יֵשׁ בָּזֶה אֵיזֶה שַׁיְכוּת לְחַג הַשָּׁבוּעוֹת הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, אֲשֶׁר הוּא חַג מַתַּן תּוֹרָה, שֶׁדַּיְקָא לִפְנֵי חַג הַזֶּה קוֹרְאִין אֶת הַפָּרָשִׁיּוֹת הַלָּלוּ שֶׁל 'בְּהַר סִינַי'.

וְיָדוּעַ קְשִׁית רַשׁ"י הַקָּדוֹשׁ, אֲשֶׁר שׁוֹאֵל לְכְאוֹרָה לָמָּה דַּוְקָא פֹּה כָּתוּב שֶׁנִּתְּנָה בְּהַר סִינַי? הֲלֹא כָּל הַתּוֹרָה נֶאֶמְרוּ מִסִּינַי, וְלָמָּה דַּוְקָא כָּאן כָּתְבוּ? וּבִלְשׁוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ, 'מַה עִנְיַן שְׁמִיטָה אֵצֶל הַר סִינַי' וַהֲלֹא כָּל הַמִּצְוֹת נֶאֶמְרוּ מִסִּינַי? אֶלָּא מַה שְׁמִיטָה נֶאֶמְרוּ כְּלָלוֹתֶיהָ (וּפְרָטוֹתֶיהָ) וְדִקְדּוּקֶיהָ מִסִּינַי, אַף כּוּלָּן נֶאֶמְרוּ כְּלָלוֹתֵיהֶן וְדִקְדּוּקֵיהֶן מִסִּינַי.

וְאִם נִתְבּוֹנֵן נִרְאֶה דָּבָר מְעַנְיֵן אֲשֶׁר תָּמִיד חָל פָּרָשַׁת 'בְּהַר בְּחֻקֹּתַי' וּבְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁנָה הַזֹּאת 'בְּחֻקֹּתַי לְבַד, תָּמִיד זֶה יוֹצֵא לִהְיוֹת לִפְנֵי חַג הַשָּׁבוּעוֹת, כִּי בְּפָרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי יֵשׁ אֶת הַתּוֹכָחָה, וְתָמִיד לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה קוֹרִין אֶת הַתּוֹכָחָה, בִּבְחִינַת "תִּכְלֶה שָׁנָה וְקִלְלוֹתֶיהָ, תָּחֵל שָׁנָה וּבִרְכוֹתֶיהָ", וְלָכֵן קוֹרִין אֶת הַתּוֹכָחָה לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְכֵן לִפְנֵי חַג הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁהוּא גַּם כֵּן בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי (רֹאשׁ הַשָּׁנָה פֶּרֶק א' מִשְׁנָה ב') בַּעֲצֶרֶת נִדּוֹנִים עַל פֵּירוֹת הָאִילָן, שֶׁדָּנִים אָז אֶת פֵּירוֹת הָאִילָן. אֲשֶׁר הוּא נִקְרָא גַּם "חַג הַבִּכּוּרִים" שֶׁמְּבִיאִים בִּיכּוּרִים הַפֵּרוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁגָּדְלוּ וְכוּ' שֶׁיֵּשׁ בָּזֶה גַּם כֵּן מִשּׁוּם עִנְיַן רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁאָנוּ רוֹצִים לִפְעֹל שָׁנָה טוֹבָה לִפֵּרוֹת הָאִילָן.

וְהִנֵּה בְּעִנְיַן קְרִיאַת הַתּוֹכָחָה מוּבָא בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּפַשְׁטוּת לִקְרֹא אֶת הַתּוֹכָחָה בְּקוֹל נָמוּךְ, אֲבָל אֵצֶל חֲסִידִים לֹא הִקְפִּידוּ, וְכֵן מַשְׁמַע גַּם כֵּן מֵרַבִּי חַיִּים וִיטַאל זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, שֶׁהָאֲרִיזַ"ל הָיָה נוֹהֵג כֵּן לִקְרֹא בְּקוֹל רָם, וְיָדוּעַ הַסִּפּוּר מֵהַבַּעַל הַתַּנְיָא אֲשֶׁר נָהַג תָּמִיד לִהְיוֹת הַבַּעַל קוֹרֵא וְהָיָה הוּא קוֹרֵא אֶת הַתּוֹכָחָה, וּפַעַם אַחַת לֹא הָיָה בִּנְמָצָא בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ מֵחֲמַת אֵיזֶה סִבָּה, וְכִבְּדוּ לְמִישֶׁהוּ אַחֵר לִקְרֹא בַּתּוֹרָה, וּבְנוֹ כְּשֶׁשָּׁמַע אֶת הַקְּרִיאָה הִתְעַלֵּף בְּאֶמְצַע הַקְּרִיאָה, וּכְשֶׁהִתְעוֹרֵר שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ מַה קָּרָה לְךָ שֶׁהִתְעַלַּפְתָּ? עָנָה הַבֵּן שֶׁל הַבַּעַל הַתַּנְיָא זי"ע, תָּמִיד כְּשֶׁאַבָּא שֶׁלִּי הָיָה קוֹרֵא הָיִיתִי שׁוֹמֵעַ רַק בְּרָכוֹת, אֲבָל עַכְשָׁו כְּשֶׁהַבַּעַל קוֹרֵא הַזֶּה קָרָא שָׁמַעְתִּי כָּאֵלּוּ דְּבָרִים "וַאֲכַלְתֶּם בְּשַׂר בְּנֵיכֶם וּבְשַׂר בְּנֹתֵיכֶם תֹּאכֵלוּ" וְכוּ', לֹא יָכֹלְתִּי לִסְבֹּל לִשְׁמוֹעַ אֵיךְ שֶׁהוּא קוֹרֵא תּוֹכָחוֹת וּקְלָלוֹת כָּאֵלּוּ, וְהִתְעַלַּפְתִּי. אֲבָל בְּשָׁעָה שֶׁאָבִי

מוֹרִי הָיָה קוֹרֵא בְּכָל שָׁנָה לֹא שָׁמַעְתִּי שׁוּם קְלָלוֹת רַק בְּרָכוֹת.

רוֹאִים מִזֶּה שֶׁהַתּוֹכָחָה בֶּאֱמֶת הוּא רַק כְּלוֹ בְּרָכוֹת, כִּי כָּל הַתּוֹכָחָה בֶּאֱמֶת הוּא רַק בִּשְׁבִיל לְקָרֵב אוֹתִי אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן צַדִּיקִים מוֹצְאִים שָׁם רַק בְּרָכוֹת כַּיָּדוּעַ. וְלָכֵן אֶפְשָׁר גַּם לִקְרֹא בְּקוֹל רָם וְכוּ'.

עַל כָּל פָּנִים דִּבַּרְנוּ שֶׁהַפָּרָשָׁה מִסְתַּיֶּמֶת עִם הַמִּלִּים 'בְּהַר סִינַי', וְגַם פָּרָשַׁת בְּהַר מַתְחֶלֶת 'בְּהַר סִינַי', וְהִנֵּה יָדוּעַ אֲשֶׁר יֵשׁ פְּלוּגְתָּא בִּגְמָרָא (בְּרָכוֹת סד.) **סִינַי, וְעוֹקֵר הָרִים**, אֵיזֶה מֵהֶם עָדִיף? אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא 'סִינַי עָדִיף', שֶׁהַכֹּל צְרִיכִין לְמָרֵי חִטְיָא.

וְהִנֵּה הַלִּמּוּד שֶׁל הַר סִינַי הוּא הָעִנְיָן מַה שֶּׁכָּתוּב בְּסֵפֶר "נֹעַם אֱלִימֶלֶךְ" (פָּרָשַׁת בְּהַר) וְאֵיךְ שֶׁמְּפָרֵשׁ אֶת הַמִּשְׁנָה "מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי", עַל פִּי הַגְּמָרָא "לָמָּה תִּרְצָדוּן הָרִים גְּבַנּוּנִים" שֶׁנִּתְקַבְּצוּ הֶהָרִים לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לִיתֵּן עֲלֵיהֶם הַתּוֹרָה וְאָמַר לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בָּרוּךְ הוּא, כֻּלְּכֶם בַּעֲלֵי מוּמִין אַתֶּם אֵצֶל הַר סִינַי, 'גַּבְנוּנִים' הוּא מִלְּשׁוֹן 'גִּבֵּן' אוֹ דַּק כוּ', וּמַה מַּעֲלָתוֹ שֶׁל הַר סִינַי? לְפִי שֶׁנִּמּוּךְ מִכֻּלָּם לְלַמֵּד שֶׁאֵין הַתּוֹרָה מִתְקַיֶּמֶת אֶלָּא בְּמִי שֶׁמַּנְמִיךְ עַצְמוֹ, וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם הָיָה עָנָיו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם לָזֶה הָיָה יָכוֹל לְקַבֵּל הַתּוֹרָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בָּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ וְכוּ', וּכְמוֹ שֶׁהַגְּמָרָא (מְגִלָּה כט.) מְסַפֶּרֶת, שֶׁבִּשְׁעַת מַתַּן תּוֹרָה רָצוּ כָּל הֶהָרִים בִּכְדֵי שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתֵּן אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עֲלֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כֻּלְּכֶם בַּעֲלֵי מוּמִין אֵצֶל הַר סִינַי, כִּי הַר סִינַי הָיָה עָנָיו וְנָמֵךְ מִכָּל הֶהָרִים לְכָךְ בָּחַר הַוְיָ"ה לִיתֵּן הַתּוֹרָה דַּוְקָא עָלָיו. כִּי הַר סִינַי לֹא חָלַם שֶׁעָלָיו יִתֵּן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הַתּוֹרָה, כָּל כָּךְ הִקְטִין אֶת עַצְמָהּ, וּלְמַעֲשֶׂה דַּיְקָא בָּהּ בָּחַר הַוְיָ"ה לָתֵת אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכֵן הוּא עִם אָדָם שֶׁלֹּא דוֹחֵף אֶת עַצְמוֹ לְגֶדֶלָּה וְכוּ' עָלָיו יִבְחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לִתֵּן אֶת הַתּוֹרָה.

וְהִנֵּה מַה זֶּה סִינַי? 'סִינַי' מְרַמֶּזֶת עַל בְּקִיאוּת הַתּוֹרָה, וְ'עוֹקֵר הָרִים' מְרַמֶּזֶת עַל אֶחָד שֶׁיּוֹדֵעַ עֻמְקוּת הַתּוֹרָה וּפִלְפּוּלֵי אוֹרַיְתָא, וְהוּא עוֹקֵר הָרִים וְטוֹחֲנָן יַחַד; וְאָמְרוּ בִּגְמָרָא אֲשֶׁר 'סִינַי' עָדִיף, הַיְנוּ בְּקִיאוּת הַתּוֹרָה, לִגְרֹס הַרְבֵּה תּוֹרָה זֶה עָדִיף, "כִּי הַכֹּל צְרִיכִין לְמָרֵי חִטְיָא", שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל אֵלּוּ הַחוֹטְאִים 'מָרֵי חִטְיָא' אֲשֶׁר רוֹצִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְאַתָּה רוֹצֶה לְקָרְבָם תַּחַת כַּנְפֵי הַשְׁכִּינָה, צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג עִם הַדֶּרֶךְ שֶׁל 'סִינַי' דַּיְקָא, כִּי אִלּוּ שֶׁנָּפְלוּ כְּבָר בַּעֲוֹנוֹת אִם תַּגִּיד לָהֶם פִּלְפּוּל עָמוֹק וְכַדּוֹמֶה, מַה זֶּה יוֹעִיל? הֵם לֹא יָבִינוּ מַה אַתָּה רוֹצֶה מֵהֶם! אֲבָל אִם תַּגִּיד לוֹ לִגְרֹס הַרְבֵּה תּוֹרָה הַרְבֵּה מִשְׁנָיוֹת גְּמָרָא וְכוּ', זֶה הוּא כֵּן יָבִין וְזֶה הוּא כֵּן יוֹדֵעַ אֵיךְ לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה עַל יְדֵי כֹּחַ הַתּוֹרָה לָצֵאת מֵהָרַע שֶׁלּוֹ. וְזֶהוּ הַסּוֹד שֶׁל 'סִינַי', 'סִינַי עָדִיף' כִּי הַכֹּל צְרִיכִין לְמָרֵי חִטְיָא, וּכְמוֹ שֶׁפֵּירֵשׁ רַשִׁ"י **לְמָרֵי חִטְיָא** - לְמִי שֶׁקִּבֵּץ תְּבוּאָה לִמְכּוֹר, כְּלוֹמַר לְמִי שֶׁקִּבֵּץ שְׁמוּעוֹת; שֶׁזֶּה מוֹרֶה וּמְרַמֵּז עַל הַסֵּדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ"ל שֶׁמְּקַבְּצִים הַרְבֵּה שְׁמוּעוֹת וְהַרְבֵּה הֲלָכוֹת מִכָּל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עַל יְדֵי שֶׁזּוֹכִים לִגְרֹס הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה, וְזוֹכֶה לְטַיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל יְדֵי זֶה מִמֵּילָא נִתְקַבֵּץ אֶצְלוֹ הַרְבֵּה הַרְבֵּה הֲלָכוֹת, מֵאַחַר שֶׁמַּגִּיעַ לְכָל מָקוֹם עַל יְדֵי שְׁקִידָתוֹ וְהַתְמָדָתוֹ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כִּי הוּא לוֹמֵד בְּמְהִירוּת וּבְגִרְסָא הַרְבֵּה תּוֹרָה וְכוּ'.

וְדַיְקָא עַל יְדֵי דֶּרֶךְ זֶה שֶׁל 'סִינַי' יְכוֹלִים לְהַשְׁפִּיעַ וּלְהָאִיר לְהַזּוּלַת וּלְכָל הָעוֹלָם, אֲבָל בִּבְחִינַת 'עוֹקֵר הָרִים' פִּלְפּוּלֵי אוֹרַיְתָא לַאו כָּל מוֹחָא סָבִיל דָּא, לֹא כֻּלָּם מְבִינִים, וְלֹא כֻּלָּם יְכוֹלִים לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ זוּ, רַק יְחִידֵי סְגוּלָה וּמְצֻיָּנִים.

כִּי בֶּאֱמֶת יֵשׁ שְׁנֵי סוּגֵי צַדִּיקִים: יֵשׁ סוּג אֶחָד שֶׁל צַדִּיק שֶׁהוּא יוֹתֵר בְּהַקְפָּדוֹת וְכוּ', וּמִצַּד שֵׁנִי יֵשׁ עוֹד סוּג וּמַהוּת אַחֶרֶת שֶׁל צַדִּיק, שֶׁהוּא יוֹתֵר מְעוֹרָב בֵּין הַבְּרִיּוֹת. וּבֶאֱמֶת שְׁנֵיהֶם הֵם צַדִּיקִים וִירֵאִים וּשְׁלֵמִים, אֲבָל בִּכְדֵי שֶׁיּוּכַל הַצַּדִּיק לְהַשְׁפִּיעַ לְהַזּוּלַת צָרִיךְ הוּא לִהְיוֹת מְעוֹרָב בֵּין הַבְּרִיּוֹת. שֶׁזֶּה גַּם כֵּן מְרֻמָּז בְּהַר סִינַי, שֶׁזֶּה הַר יוֹתֵר נָמוּךְ וְיוֹתֵר קָרוֹב אֶל הָעָם, וְכֵן כָּתוּב אֵצֶל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ "מִן הָהָר אֶל הָעָם" הוּא הָיָה מִצַּד אֶחָד 'בָּהָר' וְהָיָה

מְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה וְכוּ׳ אֲבָל מִצַּד שֶׁנִּי גַּם הוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ לְהָעָם לִשְׁמוֹעַ טַעֲנוֹתֵיהֶם וְכוּ׳, שֶׁזֶּהוּ הָעִנְיָן שֶׁל ׳סִינַי׳ שֶׁהִנְמִיךְ אֶת עַצְמוֹ.

וְהִנֵּה בֶּאֱמֶת זֹאת הָיְתָה גַּם הַסּוּגְיָא וְהָרִיב בַּזְּמַן קַבָּלַת הַתּוֹרָה בֵּין שְׁאָר הֶהָרִים, ׳סִינַי׳ – ׳וְעוֹקֵר הָרִים׳ מִי מֵהֶם עָדִיף? כִּי מַה זֶּה ׳עוֹקֵר הָרִים׳? ׳עוֹקֵר הָרִים׳ זֶה תָּבוֹר חֶרְמוֹן כַּרְמֶל, שֶׁעָקְרוּ אֶת עַצְמָם מִמְּקוֹמָם וְהָלְכוּ לְבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁיִּתְּנוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עֲלֵיהֶם, הַיְנוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתֵּן אֶת הַתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ וּבְשִׁיטָה שֶׁל ׳עוֹקֵר הָרִים׳ הַמְּרַמֵּז עַל פִּלְפּוּלֵי אוֹרַיְתָא וְכוּ׳, אֲבָל לְמַעֲשֶׂה פָּסְקוּ לַהֲלָכָה אֲשֶׁר ׳סִינַי׳ עָדִיף, וְנָתְנוּ אֶת הַתּוֹרָה עַל הַר ׳סִינַי׳, לְהַרְאוֹת שֶׁהַדֶּרֶךְ הַזֶּה שֶׁל ׳סִינַי׳ זֶה יוֹתֵר עָדִיף. וּבְשִׁבִיל זֶה בָּחַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּהַר סִינַי שֶׁהוּא הָהָר הַקָּטָן בְּיוֹתֵר מִכָּל הֶהָרִים, כִּי זֶה בָּא לְרַמֵּז, שֶׁבִּכְדֵי לְקָרֵב יְהוּדִים אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. צְרִיכִים לִהְיוֹת סַבָּלָן, בִּבְחִינַת סִינַי, לְהַנְמִיךְ אֶת עַצְמוֹ וְלָרֶדֶת אֲלֵיהֶם וּלְלַמֵּד אוֹתָם אֶת הַדֶּרֶךְ יֵלְכוּ בָהּ, וּלְהָאִיר בָּהֶם דֶּרֶךְ הַחַיִּים, לִלְמֹד הַרְבֵּה בִּבְחִינַת ׳סִינַי׳ בְּגִירְסָא, כִּי בִּכְדֵי לְקָרֵב יְהוּדִים אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָם בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה וְכוּ׳ צְרִיכִים סַבְלָנוּת גָּדוֹל, וְלָכֵן אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים שֶׁהָיוּ קַפְּדָנִים לֹא יָכְלוּ לְקָרֵב אֲנָשִׁים, כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ בִּגְמָרָא בַּסִּפּוּר שֶׁל הַנָּכְרִי שֶׁבָּא לִפְנֵי שַׁמַּאי וְדָחָהוּ, וְאַחַר כָּךְ בָּא לִפְנֵי הִלֵּל וּבֵרֵב סַבְלָנוּתוֹ קֵרְבוֹ תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה, עַד שֶׁאָמְרוּ (שַׁבָּת לא.) קַפְּדָנוּתוֹ שֶׁל שַׁמַּאי בְּקֶשֶׁה לְטָרְדָנוּ מִן הָעוֹלָם, עַנְוָתָנוּתוֹ שֶׁל הִלֵּל קֵרְבָנוּ תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה; כִּי לְקָרֵב יְהוּדִים אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא צְרִיכִים הַרְבֵּה סַבְלָנוּת, וְרַק עִם סַבְלָנוּת יְכוֹלִים לְקָרֵב. וְזֶהוּ הַלִּמּוּד הַיּוֹצֵא מֵהַר סִינַי.

וּבָזֶה אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ גַּם מַה שֶּׁיָּסַד הַפִּיְּטָן בְּסֵדֶר הַזְּמִרוֹת שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁאוֹמְרִים שָׁם ״אֶל הֶהָרִים אֶשָּׂא עֵינַי כְּהִלֵּל וְלֹא כְשַׁמַּאי״ (אַגַּב בְּבַעְלְזָא אוֹמְרִים כְּהִלֵּל וּכְשַׁמַּאי - אֲבָל פַּשְׁטוּת כְּפִי שֶׁאָנוּ נוֹהֲגִים לוֹמַר ׳כְּהִלֵּל וְלֹא כְשַׁמַּאי׳) מַה הַפֵּרוּשׁ? עַל פִּי פַּשְׁטוּת הַפֵּרוּשׁ הוּא, כִּי יֵשׁ מַחֲלֹקֶת אִם צְרִיכִים לְבָרֵךְ קֹדֶם עַל הַפַּת אוֹ קֹדֶם עַל הַיַּיִן? וְאָנוּ פּוֹסְקִים כְּהִלֵּל, לְקַדֵּשׁ וּלְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן קֹדֶם. אֲבָל אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ אֶת הַזֶּמֶר גַּם בְּאֹפֶן אַחֵר כְּפִי שֶׁאָמַרְנוּ, ״אֶל הֶהָרִים אֶשָּׂא עֵינַי כְּהִלֵּל וְלֹא כְשַׁמַּאי״ הַיְנוּ כְּשֶׁאֲנִי מִסְתַּכֵּל עַל הֶהָרִים, וּמִתְבּוֹנֵן לָמָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּחַר בְּסִינַי דַּוְקָא וְלֹא בְּשְׁאָר הֶהָרִים הַגְּבוֹהִים? אֲנִי יוֹדֵעַ כְּהִלֵּל וְלֹא כְשַׁמַּאי שֶׁצְּרִיכִים לְלֶכֶת בְּמִדַּת וַתְּרָנוּת כְּמוֹ הִלֵּל, וְלֹא בְּקַפְּדָנוּת כְּשַׁמַּאי. כִּי הֲרֵי גַּם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, בָּחַר בְּסִינַי שֶׁהִנְמִיךְ אֶת עַצְמוֹ בַּעֲנָוָה וְכוּ׳.

וְקִשֵּׁר מַהַר״י נ״י אֶת כָּל הָעִנְיָן הַנַּ״ל לְפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ שֶׁהִנֵּה אָנוּ רוֹאִים בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, שֶׁהַפָּרָשָׁה מַתְחִיל (וַיִּקְרָא כה, א) ״וַיְדַבֵּר הָוָי״ה אֶל מֹשֶׁה **בְּהַר סִינַי** לֵאמֹר״ וְשׁוֹאֵל רַשִׁ״י, (דִּבְרֵי הַמַּתְחִיל בְּהַר סִינַי) מַה עִנְיַן שְׁמִיטָה אֵצֶל הַר סִינַי? וַהֲלֹא כָּל הַמִּצְוֹת נֶאֶמְרוּ מִסִּינַי? אֶלָּא מַה שְׁמִיטָה נֶאֶמְרוּ כְּלָלוֹתֶיהָ (וּפְרָטוֹתֶיהָ) וְדִקְדּוּקֶיהָ מִסִּינַי אַף כּוּלָּן נֶאֶמְרוּ כְּלָלוֹתֵיהֶן וְדִקְדּוּקֵיהֶן מִסִּינַי; וְלִכְאוֹרָה יֵשׁ לְהָבִין לָמָּה בִּכְלָל מַשְׁוִים אֶת עִנְיַן שְׁמִיטָה אֶל קַבָּלַת הַתּוֹרָה? מָה רוֹצִים לְהוֹדִיעַ לָנוּ בָּזֶה? שֶׁגַּם זֶה וְגַם זֶה נֶאֶמְרוּ מִסִּינַי, מַה זֶּה שַׁיָּךְ לָנוּ?

וּכְדֵי לְהָבִין אֶת זֶה צְרִיכִים לְהַקְדִּים שֶׁעָלֵינוּ לְהִתְבּוֹנֵן בֶּאֱמֶת, מַה זֶּה ׳שְׁמִיטָה׳? עִנְיַן ׳שְׁמִיטָה׳ הוּא שֶׁבַע שָׁנִים, שֶׁהוֹלְכִים מִמַּדְרֵגָה לְמַדְרֵגָה עַד שֶׁזּוֹכִים לְהַגִּיעַ לְ׳יוֹבֵל׳ שֶׁהוּא מְרַמֵּז עַל חֵרוּת (יוֹבֵל), וְכֵן בְּקַבָּלַת הַתּוֹרָה אָדָם רוֹצֶה כְּבָר לַעֲלוֹת עַל הָהָר, אֲבָל זֶה לֹא הוֹלֵךְ כָּכָה, כִּי צְרִיכִים לָלֶכֶת מִמַּדְרֵגָה לְמַדְרֵגָה, וְלָכֵן סוֹפְרִים ׳סְפִירַת הָעוֹמֶר׳ לִפְנֵי קַבָּלַת הַתּוֹרָה, בִּכְדֵי לְהַרְאוֹת שֶׁכְּדֵי לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מִתְכּוֹנְנִים לְאַט לְאַט, שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימוֹת תִּהְיֶינָה, עַד שֶׁזּוֹכִים לְהַגִּיעַ לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה; וְזֶהוּ הַהַשְׁוָאָה שֶׁל עִנְיַן שְׁמִיטָה שֶׁהוּא שֶׁבַע שַׁבְּתוֹת שָׁנִים, עַד שֶׁמַּגִּיעִים לְשָׁנַת הַחֲמִשִּׁים שֶׁהוּא יוֹבֵל - חֵרוּת, וְהָעִנְיָן הַזֶּה דּוֹמֶה לְ׳הַר סִינַי׳ שֶׁהוּא קַבָּלַת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם גַּם כֵּן הוֹלְכִים בְּהַדְרָגָה שֶׁסּוֹפְרִים שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת עַד שֶׁמַּגִּיעִין לְחַג הַשָּׁבוּעוֹת שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים, וְזוֹכִים לְהַגִּיעַ לְקַבָּלַת הַתּוֹרָה. וּמִמֵּילָא לְפִי זֶה כְּבָר מוּבָן הַשַּׁיְכוּת שֶׁל ׳שְׁמִיטָה׳ לְהַר ׳סִינַי׳. [וְעַיֵּן בִּכְלִי יָקָר (עַל וַיִּקְרָא

כה, א) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וַיְדַבֵּר ה׳ אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר. מַה עִנְיַן שְׁמִיטָה אֵצֶל הַר סִינַי כו׳. קָרוֹב לִשְׁמוֹעַ כְּשֶׁעָלָה מֹשֶׁה אֶל הַר סִינַי אַחַר שֶׁבָּעָה שְׁבוּעוֹת שֶׁסָּפְרוּ יִשְׂרָאֵל מ״ט יוֹם מִן פֶּסַח עַד עֲצֶרֶת, נִתְקַדֵּשׁ אָז אוֹתוֹ הַר וְנֶאֱסַר בִּזְרִיעָה וַחֲרִישָׁה בְּיוֹם חֲמִשִּׁים שֶׁבּוֹ נִתְּנָה הַתּוֹרָה, וְהוּא זְמַן מְשִׁיכַת הַיּוֹבֵל לִקְרֹא דְּרוֹר וְחָפְשִׁי לְכָל יִשְׂרָאֵל חֵרוּת עַל הַלּוּחוֹת וְעַל יְדֵי קוֹל הַשּׁוֹפָר שֶׁל מַתַּן תּוֹרָה, בְּאוֹתוֹ זְמַן הִגִּיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה עִנְיַן הַשְּׁמִיטָה וְהַיּוֹבֵל לוֹמַר שֶׁבְּמִסְפַּר שִׁבְעָה וּבְמִסְפַּר מ״ט אֲנִי נוֹתֵן קְדֻשָּׁה זוֹ לְכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁיֵּשׁ לָהּ דְּמְיוֹן וְיִחוּס עִם הַר סִינַי מִצַּד הֱיוֹתָהּ אֲוִירָא דְּמַחְכִּים וְאֵין תּוֹרָה כְּתוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַר סִינַי, עַל כֵּן רָאוּי לִיתֵּן גַּם לְאֶרֶץ הַהִיא קְדֻשַּׁת הַר סִינַי אַחַר מִסְפַּר מ״ט שָׁנָה וְכֵן בְּמִסְפַּר ז׳, אוֹ כְּדֵי לַעֲשׂוֹת זְכָרוֹן לְמַעֲמַד הַר סִינַי בְּקֶרְיַאת דְּרוֹר וְהַעֲבָרָתָהּ שׁוֹפָר מְצֻרָף לְשָׁאָר טְעָמִים שֶׁיֵּשׁ לְמִצְוָה זוֹ, עַל כֵּן נֶאֱמַר בְּהַר סִינַי. וְדָבָר זֶה נָכוֹן וְקָרוֹב לִשְׁמוֹעַ,

עַיֵּן שָׁם.]

אֶלָּא נִשְׁאֶלֶת הַשְּׁאֵלָה אִם בֶּאֱמֶת צְרִיכִים לְהַנְמִיךְ עַצְמוֹ כְּמוֹ ׳הַר סִינַי׳ לָמָּה צְרִיכִים בִּכְלָל ׳הַר׳? וְשֶׁיִּהְיֶה הַר קָטָן? אַדְרַבָּה הָיוּ צְרִיכִים לִיתֵּן אֶת הַתּוֹרָה בְּעֵמֶק, וְעַל יְדֵי כָךְ נֵדַע עוֹד יוֹתֵר טוֹב שֶׁצְּרִיכִים לְהַנְמִיךְ אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד כְּמוֹ עֵמֶק, לָמָּה צְרִיכִים בִּכְלָל הַר? אֶלָּא הַתֵּרוּץ הוּא כִּי רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר בַּתּוֹרָה הָאַחֲרוֹנָה בִּלְקוּטֵי מוֹהַר״ן [וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ רְגִילִים לוֹמַר עַל תּוֹרָה זוֹ ״הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הַחִתּוּם...״ וֶהָיוֹת שֶׁבְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת חוֹתָם עַצְמוֹ הַסֵּפֶר הַקָּדוֹשׁ ״לִקּוּטֵי מוֹהַר״ן״, בְּוַדַּאי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הִוא יְסוֹד גָּדוֹל בַּחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב,] **וְאוֹמֵר** שָׁם רַבֵּנוּ זַ״ל כִּי כָךְ צְרִיכִין לְהִתְנַהֵג בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַגְבִּיהַּ לִבּוֹ קְצָת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב ״וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי הַוָי״ה״ כִּי אַחֶרֶת אִם תַּנְמִיךְ אֶת עַצְמְךָ גַּם בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יִקְפְּצוּ לְךָ עַל הָרֹאשׁ, וּצְרִיכִים לִהְיוֹת ׳וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ׳, שֶׁאֲנִי כֵּן שָׁוֶה, וְהָעֲבוֹדָה שֶׁלִּי כֵּן שָׁוֶה וְכוּ׳, וְשֶׁאַף אֶחָד לֹא יֹאמַר לְאָדָם ׳אַתָּה כְּבָר לֹא שָׁוֶה לִשְׁוּם דָּבָר׳ וְכוּ׳, אֶלָּא ׳אֲנִי כֵּן שָׁוֶה׳, ׳הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כֵּן יֵשׁ לוֹ נַחַת רוּחַ מִמֶּנִּי׳, וְרַק כָּךְ אֶפְשָׁר לְנַצֵּחַ אֶת הַמִּלְחָמָה פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם, וּלְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִפְעֹל בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, דַּיְקָא עַל יְדֵי בְּחִינָה זוֹ שֶׁל ״וַיִּגְבַּהּ לִבּוֹ בְּדַרְכֵי הַוָי״ה״.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שֶׁנִּזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּהִתְחַדְּשׁוּת חֲדָשָׁה, וְעִם הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה כְּבָר בָּא כָּל הַבְּרָכוֹת. וְכֵן נִזְכֶּה לְהָכִין כְּבָר אֶת עַצְמֵינוּ לִקְרַאת רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה. אָמֵן!